



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 –/..... Г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и Заповед № РД 09-3708/23.08.2017 г. на министъра на образованието и науката

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на първа степен на професионална квалификация за специалност код **3450701** „Калкулант“ от професия код **345070** „Калкулант“ от професионално направление код **345** „Администрация и управление“

София, 2020 година

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	345	„АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ”
Професия	345070	„КАЛКУЛАНТ”
Специалност	3450701	„КАЛКУЛАНТ”

Утвърдена със Заповед № РД 09-...../.....г.

София, 2020 година

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит по теория и практика на професията за придобиване на **първа** степен на професионална квалификация по специалност код **3450701** „Калкулант“, професия код **345070** „Калкулант“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на първа степен по изучаваната професия „Калкулант“, специалност „Калкулант“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – десет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - критериите за оценяване на резултатите от обучението;
 - система за оценяване;
 - препоръчителна литература;
 - приложения:
 - а. примерен изпитен билет;
 - б. примерно индивидуално задание;
 - в. примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането

на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача са определени към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест, въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши ученикът и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки, съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:
 - целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
 - представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
 - продължителност на работа с теста;
 - начин на оценяване на резултатите от теста.
2. Методически указания за комисията по оценяване:
 - Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **първа** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по

индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема №1: Приложение на електронни таблици за обработка на данни.

План тезис: Електронни таблици – основни функционални характеристики. Използване на логически функции и условно форматиране в електронни таблици. Обобщаващи таблици и диаграми (Pivot Table, Pivot Chart).

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Познава основните функционални характеристики на електронните таблици.	30
2. Обяснява синтаксиса и семантиката на логическите функции	20
3. Аргументирано обяснява необходимостта от използване на условно форматиране, познава критерии и правила за условно форматиране.	20
4. Посочва основните елементи на конструкцията обобщаваща таблица (Pivot Table);	15
5. Посочва основните елементи на конструкцията обобщаваща диаграма (Pivot Chart).	15
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №2: Хранително-вкусови стоки

План тезис: Химичен състав на хранително-вкусовите стоки. Зърнени храни и продукти от преработката им. Плодово-зеленчукови стоки. Нишестено-захарни продукти. Вкусови стоки. Хранителни мазнини. Мляко и млечни продукти. Месо и месни продукти. Яйца. Рибна и рибни продукти.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Познава химичния състав на хранително-вкусовите стоки.	10

2. Знае и обяснява кои са зърнените храни и продукти от преработката им, плодово-зеленчуковите стоки, нишестено-захарни продукти, както и вкусовите стоки.	30
3. Обяснява кои са хранителните мазнини. Характеризира млякото и млечните продукти.	30
4. Характеризира месото, месните продукти, яйцата, рибата и рибните продукти.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №3: Технология на калкулирането

План тезис: Същност на стойността. Елементи и структура на цената. Ценообразуващи фактори. Технология на калкулиране на себестойност. Еднопродуктово и многопродуктово ценообразуване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на стойността, елементите и структурата на цената.	30
2. Познава и обяснява ценообразуващите фактори.	20
3. Характеризира и прилага технологията за калкулиране на себестойността.	30
4. Обяснява същността и целите на еднопродуктовото и многопродуктово ценообразуване.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №4: Себестойност и ценообразуване

План тезис: Себестойност и изменение на цени. Функции и видове цени. Методи на ценообразуване. Ценови стратегии. Жизнен цикъл на продуктите.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на изменението в стойността на стоките и услугите, себестойност и потребителна стойност.	25
2. Познава функциите и видовете цени.	25
3. Прилага методите на ценообразуване.	30
4. Обяснява ценовите стратегии и жизнения цикъл на продуктите.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №5: Стоково-материали запаси на предприятието - придобиване и потребление.

План тезис: Характеристика на стоково–материалните запаси, видове, признаване, оценка. Счетоводен стандарт. Отчитане на увеличенията и намаленията на стоково–материалните запаси – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Познава и характеризира същността на стоково – материалните запаси на предприятието.	30
2. Познава правилата за признаване, оценка и методите за отписване на стоково-материалните запаси по счетоводен стандарт.	20
3. Познава документите, които са основание за счетоводни записвания.	10
4. Познава счетоводните сметки, свързани с отчитане на стоково-материалните запаси.	20
5. Използва вярно и точно счетоводните сметки за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на стоково- материалните запаси.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №6: Разходи на предприятието. Себестойност и калкулация.

План тезис: Характеристика и видове разходи по икономически елементи в предприятието. Калкулация на себестойност – метод на счетоводната отчетност. Отчитане на разходи – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Познава и характеризира разходите по икономически елементи в предприятието.	20
2. Характеризира понятието себестойност и познава метода калкулация.	20
3. Познава и използва правилата за изчисляване на себестойност чрез калкулация на разходите.	20
4. Познава документите и счетоводните сметки, които са основание и метод за счетоводни записвания.	20
5. Използва вярно и точно счетоводните сметки за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разходите по икономически елементи.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №7: Документиране и документооборот в предприятието. Счетоводни документи - видове и нормативни изисквания.

План тезис: Документиране и документалната обосновааност на стопанските операции и факти. Документооборот. Съхраняване на счетоводни документи. Първичен счетоводен документ. Вторичен счетоводен документ. Регистър. Счетоводен електронен документ.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Познава метода документиране и правилата за документалната обосновааност на стопанските операции и факти.	30
2. Характеризира понятието документооборот.	15
3. Познава изискванията по закон за съхраняване на счетоводни документи.	25
4. Характеризира видовете счетоводни документи – първичен, вторичен, регистър.	15
5. Познава и характеризира счетоводен електронен документ.	15
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №8: Характеристика и съставяне на счетоводни документи – фактура, искане за отпускане на материали, калкулационна ведомост/табло.

План тезис: Характеристика и функция на счетоводни документи – фактура, стокова разписка, искане за отпускане на материали, калкулационна ведомост/табло, протокол за заприхождаване на продукцията. Задължителни реквизити.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Характеризира документ фактура – функция, реквизити, стопански операции, при които се съставя.	20
2. Характеризира документ стокова разписка – функция, реквизити, стопански операции, при които се съставя.	20
3. Характеризира документ искане за отпускане на материали – функция, реквизити, стопански операции, при които се съставя.	20

4. Характеризира документ калкулационна ведомост/табло – функция, реквизити, стопански операции, при които се съставя.	20
5. Характеризира документ протокол за заприхождаване на продукцията – функция, реквизити, стопански операции, при които се съставя.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №9: Приложни програми за управление на склад и магазин.

План тезис: Същност и класификация на функционални приложни програми. Основни възможности на програмите за управление на склад и магазин. Входни и изходни документи. Стандартна технология на използване. Информационни връзки с програми за обработка на счетоводната информация.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Характеризира и класифицира функционалните приложни програми.	20
2. Познава основните възможности на програмите за управление на склад и магазин.	30
3. Познава видовете входни и изходни документи.	30
4. Познава стандартната технология на използване.	10
5. Познава информационните връзки с програми за обработка на счетоводната информация.	10
Общ брой точки:	100

Изпитна тема №10: Приложни програми за формиране себестойност на изделия в производствени предприятия.

План тезис: Основни понятия, системи за пресмятане на разходите, калкулации. Планова калкулация на себестойност. Фактическа калкулация на себестойност. Автоматично разпределяне на общи разходи. Калкулация на себестойност чрез рецепти за състава на изделията. Допълнителни функции в калкулацията на себестойност.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Познава основни понятия, системи за пресмятане на разходите, калкулации.	20

2. Характеризира планова калкулация на себестойност.	20
3. Характеризира фактическа калкулация на себестойност.	20
4. Познава автоматичното разпределяне на общи разходи.	20
5. Характеризира калкулация на себестойност чрез рецепти за състава на изделията.	20
Общ брой точки:	100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание №1:

В производствено предприятие „НАТУРА“ ООД, ЕИК 130569835, Адрес: гр. Пловдив, ул. Любен Каравелов 19, ет.3 са извършени следните стопански операции, свързани със закупуване, заприхождаване в склада и влагане в производството на основни производствени материали. Дружеството НЕ Е регистрирано по ЗДДС.

1. На 05.03.20.. за закупени съгласно фактура от 2000 бр. основни материали по 2,6 лв./бр. Материалите са заприходени в склада.
2. На 12.03.20.. приет е нов съдружник в дружеството с апортна вноска 1000 бр. основни материали, оценени от вещо лице на стойност 2300лв. Същите са заприходени в склада.
3. На 15.03.20.. за закупени 3000 бр. основни материали по 2,50 лв./бр. Материалите са заприходени в склада.

4. На 20.03.20.. за вложени в производството 5000 бр. основни материали, оценени по метода средно-претеглена стойност.
5. Във връзка с производството са направени следните разходи по икономически елементи: амортизация на производствено оборудване – 150лв.; заплати на производствени работници – 2000лв.; за осигуровки – 380лв.; за ел. енергия – 120лв.; за наем на производствено помещение – 550лв.
6. Съставена е калкулация и е заприходена готова продукция 1000бр по себестойност, няма незавършено производство.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото индивидуално задание:

Иска се:

1. Да се съставят в мемориален ордер счетоводните статии за отчитане на стопанските операции в предприятието.
2. Да се посочат два броя документи, свързани с практическото задание, като се характеризират и се посочат задължителните реквизити.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Показатели	Макси- мален брой точки	Тежест
1.	<p>Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд</p> <p><i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна</i></p>	<p><i>1.1. Спазва изискванията за работа с технически средства в условията на труд.</i></p> <p><i>1.2. Разпознава възможните опасни ситуации и дефинира предписанията за своевременна реакция.</i></p> <p><i>1.3. Познава и описва дейности по опазване на околната среда.</i></p>		да/не

	<i>ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>			
2.	Нормативна база, правила и вътрешна документация	<p><i>2.1. Познава обектите на отчетност съгласно нормативната уредба.</i></p> <p><i>2.2. Адаптира вътрешните правила в предприятието, съответстващи на изискванията.</i></p> <p><i>2.3. Познава и описва необходимите стопанските операции и документи.</i></p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>	15
3.	Подбор и оформление на необходимите счетоводно-отчетни документи	<p><i>3.1. Преценява типа и вида на необходимите документи, характеризира ги.</i></p> <p><i>3.2. Посочва задължителните реквизити на документите, съответстващи на съдържащите се в заданието операции.</i></p>	<p>15</p> <p>15</p>	30
4.	Систематизира последователността на операциите	<p><i>4.1. Определя последователността и взаимовръзката между операциите.</i></p> <p><i>4.2. Познава и употребява счетоводните сметки като съставя правилни счетоводни статии</i></p>	<p>15</p> <p>15</p>	30
5.	Самоконтрол и самооценка	<p><i>5.1. Точно преценява процесите, свързани с избрания обект/и на отчитане.</i></p> <p><i>5.2. Прави разчет на времето за изпълнение на индивидуалното задание.</i></p>	<p>2</p> <p>3</p>	5
6.	Изводи и анализи	<i>6.1. Умее да изготвя анализи, изводи, заключения въз основа на осъществените операции.</i>	5	10

		<i>6.2. Характеризира процесите, свързани с избрания обект/и на отчитане.</i>	5	
7.	Оформление и завършен вид	<i>7.1. Оформя точно и ясно отговорите. 7.2. Онагледява с мемориален ордер, таблици, Т-образни сметки. 7.3. Подрежда в хронологичен вид отговорите и решенията.</i>	3 3 4	10
	Общ брой точки:		100	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на първа степен на професионална квалификация по специалността код **3450701 „Калкулант“**, професия код **345070 „Калкулант“** е в точки както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки, определени в националната изпитна програма.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява както следва:

Окончателна оценка в брой точки = 0,3 x получения брой точки от част по теория на професията + 0,7 x получения брой точки от част по практика на професията

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;

- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за счетоводството
2. Национални счетоводни стандарти
3. Кожухаров, Хр., Стокознание, изд. Мартилен, 2008 г.
4. Златева, Д., Стойкова, Т., Стокознание, изд. Наука и икономика - ИУ Варна, 2014 г.
5. Габровска, А., Стокознание, изд. Мартилен, 2014 г.
6. Благоев, Бл., “Управление на ценообразуването”, ИУ Варна
7. Димитров, Ст., Практическо ценообразуване
8. Димитров., Ст., Практически бизнес съвети, София, 2018 г.
9. Пехливанов, В., Курс цени по ценообразуване, София, 1999 г.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Калина Бобева, Национална търговска гимназия - Пловдив
2. Йорданка Арабаджийска, Национална търговска гимназия – Пловдив
3. Мария Вълчева, Национална търговска гимназия - Пловдив
4. Гергана Николова, Национална търговска гимназия - Пловдив

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
по професията код 345070 „КАЛКУЛАНТ“
специалността код 3450701 „КАЛКУЛАНТ“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията код 345780 „КАЛКУЛАНТ“

специалността код 3450701 „КАЛКУЛАНТ“

Индивидуално практическо задание № ...

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

.....

1. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа..... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на първа степен на професионална квалификация на специалност код 3450701 „Калкулант“ от професия код 345070 „Калкулант“ от професионално направление код 345 „Администрация и управление“

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ!

2) Разработване на тест

1. Примерна матрица на целите

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

Примерни равнища по Таксономия на Лемке – Блум

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по Изпитна тема № 5

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	2	3	4	5
1. Познава и характеризира същността на стоково – материалните запаси на предприятието.	30	5	5	
2. Познава правилата за признаване, оценка и методите за отписване на стоково-материалните запаси по счетоводен стандарт.	20	2	1	2
3. Познава документите, които са основание за счетоводни записвания.	10		1	1
4. Познава счетоводните сметки, свързани с отчитане на стоково-материалните запаси.	20	2	1	2
5. Използва вярно и точно счетоводните сметки за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на стоково- материалните запаси.	20	1		3
Общ брой задачи:	26	10	8	8
Общ брой точки:	100	20	32	48
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Според типа на отговора, тестовите въпроси и задачи, които е препоръчително да използвате са от следните основни групи:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване /с полуоткрит отговор/;**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно

4. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Съгласно СС № 2 - Отчитане на стоково-материалните запаси

max 2 т.

„себестойност на продукцията“ е:

- а) съвкупност от стойността на употребените материали, разходите за преработка и другите разходи, свързани с производството на съответната продукция.
- б) съвкупност от стойността на употребените материали, административните, финансовите и извънредните разходи, свързани с производството на съответната продукция.
- в) съвкупност от стойността на употребените материали и разходите по продажбите, свързани с производството на съответната продукция.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) – 2 точки

Всички останали отговори – 0 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

5. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“:

Стоково-материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато:

max 4 т.

- а) тяхното потребление е предназначено за всички клиенти на предприятието;
- б) тяхното потребление засяга конкретни партии производства, проекти или клиенти;
- в) същите са с изтичащ срок на годност;

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

Отговор б) – 4 точки

Всички останали отговори – 0 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

6. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Когато няма условия за прилагане на метода на конкретно определената стойност, кои два метода за изписване на стоково-материалните запаси са препоръчителни? Характеризирайте ги.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

max 6 т.

- първа входяща - първа изходяща (fifo) – 3 т.

- средно претеглена стойност – 3 т.